

[A. Lyngø.]

det tal. I den forbindelse gør jeg opmærksom på, at jeg under mit indlæg kun har sagt, at grønlændernes indtægt for indleverede produkter i år er anslået til 5 mill. kr. Jeg har ikke sagt, at det var den samlede grønlandske befolknings indtægter. Det kunne jeg ikke, fordi jeg på daværende tidspunkt ikke vidste, hvor store indtægter vi alt i alt havde. Det eneste, vi vidste, var, at salget i de grønlandske butikker er steget stærkt i de senere år.

Efter de oplysninger, landsrådet har fået fra administrativ side under mødet i år, udgjorde salget i de grønlandske butikker i 1939—40 knap 3 mill. kr. og i 1951—52 godt 25 mill. kr. Desuden mener man, at salget antagelig vil komme betydeligt over 30 mill. kr. i år. Men her skal man huske, at den stedfundne varefordyrelse og befolkningens forøgelse i mellemtiden har spillet en væsentlig rolle. Tallene er naturligvis udtryk for hele den samlede befolknings indkøb og købekraft, men det ville være misvisende, hvis man forsøgte at tage disse beløb som udtryk for fangernes og fiskernes indtægter og købekraft. Fanger- og fiskerstanden, der antagelig udgør $\frac{3}{4}$ af befolkningen, har kun fået 4—5 mill. kr. for indleverede produkter i disse år plus et ukendt tal i arbejds løn for produktbehandlingen. Til sammenligning skal jeg oplyse, at statens udbetalinger af lønninger, honorarer o. s. v. i Grønland ifølge finanslov og tillægsbevillingslov for 1952—53 udgjorde ca. 11—12 mill. kr.

Til yderligere belysning af forholdene skal jeg oplyse, at torskefiskeriet, landets vigtigste indtægtskilde, i de sidste 3—4 år i træk kun har indbragt omtrent 2,2 mill. kr. til grønlandske fiskere. Derudover har de grønlandske fiskere haft indtægter på ca. 300 000 kr. for salg af andre fisk end torsk i finansåret 1951—52. Jeg vil antage, at indtægterne af hele fiskeriet 1951—52 beløb sig til ca. 2,5 mill. kr. Derudover har de grønlandske fiskere en del indtægter ved salg af fiskeriprodukter til private opkøbere, men disse indtægter er lokale og sikkert ikke store. Salg af andre grønlandske produkter, der stammer fra jagten: spæk, skind og andre varer, udgjorde i samme finansår ca. 400 000 kr., hvortil kommer 150 000 kr., som fåereholderne har fået ved

indlevering af deres produkter. Desuden har de grønlandske fiskerfamilier en del indtægter, der sikkert er betydeligt større, end salget af produkterne indbragte, nemlig arbejds løn i fiskeriet og ved produktbehandlingen. Hvor store disse indtægter er, har jeg ikke kendskab til, men selv med disse indtægter, der fordeles i størstedelen af den grønlandske befolkning, er indtægterne alltfør små, selvom man regner med de naturalieindtægter, disse frie erhverv indbringer. De er endnu for små til at betinge en højere økonomisk og kulturel udvikling.

Nu håber vi, at den nye adgang til erhvervslån og det efterhånden forbedrede produktionsmateriel vil sætte sig spor i form af bedre indtægter til erhvervene. Her i folketinget må vi støtte denne udvikling på den allerbedste måde, og dette har været formålet med mit indlæg.

Kr. Juul: På det finanslovsforslag, der foreligger til behandling, er der foreslået en bevilling på 168 000 kr. til opførelse af en ny kirkebygning i Hampen i Nørre-Snede sogn. Jeg finder anledning til at takke kirkeministeren for det forslag, der her er stillet, og vil gerne give det min bedste anbefaling.

Der er fremskaffet et beløb på ca. 120 000 kr. ved frivillige bidrag fra egnens beboere. Når man tager i betragtning, at det er en egn med forholdsvis let jord og ret spredt bebyggelse, er det anerkendende værd, at offervilligheden har været så stor, som resultatet af indsamlingen viser. Det tyder på, at der er en betydelig kirkelig interesse hos den pågældende egnens beboere, og det må formentlig anses for den bedste motive-ring for den givne bevilling.

Lysholt Hansen: Jeg har nogle enkelte spørgsmål at stille til den højtærede undervisningsminister. De omhandler et problem, hvis heldige løsning vil blive hilst med stor glæde i alle vore landkommuner, nemlig de økonomiske forhold i forbindelse med særundervisningen af børn, som ikke kan følge den almindelige undervisning — en undervisningsform, der i de sidste år er undergået en meget stærk udvikling.

Allerede i årene efter folkeskolelovens gennemførelse i 1937 udvikledes denne